

**SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA INGLIZ
TILINI MUSTAQIL O'RGANISH IMKONIYATLARI
OPPORTUNITIES FOR INDEPENDENT ENGLISH LANGUAGE
LEARNING THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES
ВОЗМОЖНОСТИ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ИЗУЧЕНИЯ
АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА С ПОМОЩЬЮ ТЕХНОЛОГИЙ
ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА**

Faxriddin O'rinboyevich Toshboltayev

FarDU "Axborot texnologiyalari" kafedrası katta o'qituvchi (PhD)

Yoqubjonova Zulxumor Zafarjon qizi

*FarDU, chet tillari fakulteti, filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili
yo'nalishi 1-k*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining ingliz tilini mustaqil o'rganishdagi roli va imkoniyatlari atroflicha tahlil qilingan. Bugungi globallashuv jarayonida ingliz tili nafaqat xalqaro muloqot, balki ta'lim va kasbiy rivojlanish uchun ham muhim vositaga aylangan. Sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan zamonaviy dasturlar va platformalar individual yondashuv, real vaqt rejimida fikr-mulohaza bildirish, interaktiv mashg'ulotlar orqali o'rganishni samarali va qiziqarli qilish imkoniyatini bermoqda. Maqolada ChatGPT, Duolingo, Elsa Speak kabi mashhur ilovalar va ularning o'ziga xos afzalliklari, shuningdek, mavjud cheklovlari o'rganilgan. Bundan tashqari, sun'iy intellekt yordamida o'rganish jarayonini yanada natijali qilish uchun tavsiyalar berilgan. Tadqiqot natijalari sun'iy intellekt texnologiyalari mustaqil o'quvchilarga vaqt va kuchni tejash, o'z-o'zini baholash imkoniyatlarini oshirish hamda til ko'nikmalarini tizimli ravishda rivojlantirishda muhim rol o'ynashini ko'rsatadi.*

Abstract: *This article provides an in-depth analysis of the role and opportunities of artificial intelligence technologies in independent English language learning. In today's era of globalization, English has become not only a means of*

international communication but also a crucial tool for education and professional development. Modern applications and platforms developed based on artificial intelligence offer personalized approaches, real-time feedback, and opportunities to make the learning process more efficient and engaging through interactive exercises. The article examines popular applications such as ChatGPT, Duolingo, and Elsa Speak, highlighting their specific advantages and existing limitations. Additionally, recommendations are provided to enhance the effectiveness of learning through AI support. The study results demonstrate that artificial intelligence technologies play an important role in helping independent learners save time and effort, improve self-assessment abilities, and systematically develop language skills.

Аннотация: В данной статье подробно проанализированы роль и возможности технологий искусственного интеллекта в процессе самостоятельного изучения английского языка. В условиях современной глобализации английский язык стал не только средством международного общения, но и важным инструментом для образования и профессионального развития. Современные приложения и платформы, разработанные на основе искусственного интеллекта, обеспечивают индивидуальный подход, обратную связь в режиме реального времени и делают процесс обучения более эффективным и увлекательным за счет интерактивных упражнений. В статье рассматриваются такие популярные приложения, как ChatGPT, Duolingo и Elsa Speak, а также их основные преимущества и существующие ограничения. Кроме того, даны рекомендации по повышению эффективности самостоятельного обучения с использованием ИИ. Результаты исследования показывают, что технологии искусственного интеллекта играют важную роль в экономии времени и усилий, развитии навыков самооценки и систематическом улучшении языковых компетенций у самостоятельных учащихся.

Kalit so 'zlar: Sun'iy intellekt, ingliz tili, mustaqil o 'rganish, til o 'rganish, sun'iy intellekt ilovalari, Duolingo, ChatGPT, Elsa Speak, real vaqt fikr-mulohazasi, til ko 'nikmalari, interaktiv mashg 'ulotlar, o 'z-o 'zini baholash, til rivojlanishi, mustaqil

ta'lim, texnologik yondashuv, o'quv samaradorligi, onlayn ta'lim, sun'iy intellekt imkoniyatlari, til o'rganish platformalari, o'quv motivatsiyasi.

Keywords: *Artificial Intelligence, English Language, Independent Learning, Language Acquisition, AI Applications, Duolingo, ChatGPT, Elsa Speak, Real-time Feedback, Language Skills, Interactive Exercises, Self-assessment, Language Development, Autonomous Education, Technological Approach, Learning Efficiency, Online Education, AI Opportunities, Language Learning Platforms, Learner Motivation.*

Ключевые слова: *Искусственный интеллект, английский язык, самостоятельное обучение, изучение языков, приложения ИИ, Duolingo, ChatGPT, Elsa Speak, обратная связь в реальном времени, языковые навыки, интерактивные упражнения, самооценка, развитие языка, автономное обучение, технологический подход, эффективность обучения, онлайн-образование, возможности ИИ, платформы для изучения языков, мотивация учащихся.*

KIRISH

Hammaga ma'lumki, global muloqot asosan ingliz tilida olib boriladi va dunyoning istalgan yerida bu tildan xalqaro aloqalar yuritish, ta'lim olish va berish, kasbiy tajribalar almashish vositasi o'laroq foydalaniladi. Turizm va madaniy aloqalar hamda zamonaviy texnologiyalar, ilm-fan sohalarida katta muvaffaqiyatlar qozonish ushbu tilni mukammal darajada bilishni taqozo qilmoqda. Ayniqsa, hozirgi raqamlashgan dunyoda keng ommalashib borayotgan "Sun'iy intellekt" ("Artificial intelligence") ta'lim jarayonlariga tubdan o'zgartirishlar kiritmoqda. Sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilayotgan ilovalar va platformalar o'qituvchi va o'quvchilarga, xususan, til o'rganuvchilarga individual yondashuv, real vaqt tizimi hamda an'anaviy o'rganishning zamonaviy ko'rinishlari ta'lim jarayonini sezilarli ravishda osonlashtirdi. Aynan ingliz tilini sun'iy intellekt yordamida o'rganishga to'xtaladigan bo'lsak, u o'quvchining talablariga va darajasiga mos holda o'quv mashg'ulotlarini tashkillab beradi. Masalan, **Duolingo**, **ChatGPT** yoki **Elsa Speak** kabi ilovalar interaktiv tarzda o'quvchilarga yangi tilni o'zlashtirishda ko'maklashadi. Yana bir

qiziq jihati shundaki, bu ilovalardan faqatgina matn ko'rinishida emas, balki ovozli shaklda ham ma'lumot olish mumkin, bu esa til o'rganuvchiga talaffuzdagi xatolarini to'g'irlashiga va so'zlashuv qobiliyatlarini rivojlantirishida katta rol o'ynaydi.

SUN'IY INTELLEKT VA UNING TA'LIMDAGI ROLI

Bugungi kunda, sun'iy intellektning ta'lim sohasidagi qo'llanilishi o'zining maksimal darajaga yetmoqda. Bu texnologiya, o'quvchilarning o'rganish jarayonini optimallashtirish va o'quvchilarga yanada samarali va shaxsiylashtirilgan ta'lim olish imkoniyatini yaratadi.

Sun'iy intellektning ta'limdagi roli asosiy uch soha bilan bog'liq: *1) o'rganishning individualizatsiyasi, 2) fikr-mulohazaning real vaqt rejimida amalga oshirilishi, 3) o'rganish jarayonining interaktivligi.*

Ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellekt dasturlarining roli sezilarli darajada oshgan. Hozirda turli AI ilovalari ingliz tilini o'rganishda juda samarali vositalar hisoblanadi. Misol uchun:

➤ **ChatGPT** kabi sun'iy intellektga asoslangan chatbots o'quvchilarga grammatika, talaffuz, so'z boyligini rivojlantirish bo'yicha individual yondashuvlar taklif qiladi. Bu dastur foydalanuvchi bilan suhbatda bo'lib, so'zlarni to'g'ri ishlatish, sintaksisni yaxshilash va o'rganishni jonli, interaktiv qilish imkoniyatini beradi.

➤ **Duolingo** ilovasi esa o'rganish jarayonini o'yin shaklida qilish orqali ingliz tilini o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Duolingo o'quvchilarga har bir darsni o'ziga xos tarzda moslashtiradi, grammatikani va so'zlarni o'rganishni soddalashtiradi. Bu ilova shuningdek, foydalanuvchilarga o'z-o'zini baholash va o'z muvaffaqiyatlarini kuzatish imkoniyatini beradi.

➤ **Elsa Speak** ilovasi esa talaffuzni yaxshilashga qaratilgan va foydalanuvchining talaffuzini aniq tahlil qilish orqali foydalanuvchilarga to'g'ri talaffuzni o'rgatadi. Bu dastur so'zlarni talaffuz qilishda yuzaga keladigan xatolarni tuzatadi va o'quvchilarga doimiy ravishda yaxshilanish imkoniyatini taqdim etadi.

Bularning barchasi sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limda qanday ishlayotganining misollaridir. Shu bilan birga, AI ilovalarining imkoniyatlari yana

kengaymoqda. Yangi texnologiyalar o'quvchilarga grammatika, lug'at, talaffuz va hatto tilni o'rganishning boshqa jabhalarida individual yondashuvni taqdim etadi.

SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA MUSTAQIL O'RGANISH USULLARI

Interaktiv suhbatlar va shaxsiylashtirilgan mashg'ulotlar sun'iy intellekt yordamida ingliz tilini o'rganishning asosiy usullaridir. **ChatGPT** kabi dasturlar o'quvchilarga real vaqt rejimida ingliz tilida suhbatlar o'tkazish imkonini beradi, bu esa grammatikani, talaffuzni va lug'atni o'rganishda samarali bo'ladi.

Shaxsiylashtirilgan mashg'ulotlar o'quvchilarni o'z ehtiyojlariga moslashtiradi. **Duolingo** va **Elsa Speak** ilovalari foydalanuvchi xatolarini tahlil qilib, o'rganish jarayonini optimallashtiradi va talaffuzni yaxshilashga yordam beradi.

Matn tuzatish va talaffuzni yaxshilash uchun **Grammarly** yoki **Ginger** kabi dasturlar grammatik xatolarni aniqlab, to'g'rilashda yordam beradi.

So'z boyligini oshirish uchun esa **Quizlet** kabi ilovalar interaktiv mashqlar orqali yangi so'zlarni o'rganishga yordam beradi.

AFZALLIKLARI VA CHEKLOVLARI

Afzalliklari

✓ *Vaqtini tejash:* Sun'iy intellekt texnologiyalari o'quvchilarga o'z vaqtlarini yanada samarali tashkil etish imkoniyatini beradi. Masalan, Duolingo kabi ilovalar qisqa mashg'ulotlar yordamida foydalanuvchilarga har kuni o'rganishni davom ettirishga yordam beradi, bu esa o'rganish jarayonini muntazam va doimiy qiladi.

✓ *Individual yondashuv:* Sun'iy intellekt dasturlari foydalanuvchining o'rganish uslubi va darajasiga mos ravishda o'rganish materiallarini taqdim etadi. ChatGPT va Elsa Speak kabi dasturlar o'quvchining ehtiyojlariga asoslanib o'rganish jarayonini shaxsiylashtiradi, bu esa o'rganishni samarali qiladi.

✓ *Har doim mavjudlik:* Sun'iy intellekt ilovalari 24/7 ishlash imkoniyatini taqdim etadi, bu esa o'quvchilarga o'rganish jarayonini istalgan vaqtda davom ettirish imkonini beradi. Shuningdek, o'quvchilarni o'rganishning individual va moslashtirilgan shakllari bilan ta'minlash, ko'proq vaqt va joyga bog'liq bo'lmagan qulayliklarni taqdim etadi.

Cheklovlari

❖ *Inson o'qituvchisi bilan taqqoslaganda emotsional qo'llab-quvvatlash yo'qligi:* Sun'iy intellekt dasturlari, ayniqsa ChatGPT kabi tizimlar, emotsional qo'llab-quvvatlashda inson o'qituvchilari kabi samimiy va individual yondashuvni taqdim etolmaydi. O'quvchilar ba'zan motivatsiya yoki ruhiy qo'llab-quvvatlashga muhtoj bo'lishi mumkin, ammo SI tizimlari buni ta'minlashda cheklangan.

❖ *Noto'g'ri ma'lumotlar ehtimoli:* Sun'iy intellekt tizimlarida ham noto'g'ri yoki noaniq ma'lumotlar bo'lishi mumkin. ChatGPT kabi ilovalar juda ko'p ma'lumotni tahlil qila olsa ham, ba'zi hollarda noto'g'ri yoki eskirgan ma'lumotlarni taqdim etish ehtimoli mavjud. Bu, o'quvchilarga noto'g'ri axborot bilan ishlashni o'rganishiga olib kelishi mumkin.

❖ *Texnik cheklovlar:* Sun'iy intellekt dasturlarining samarali ishlashi uchun internet aloqasi va mos qurilmalar talab etiladi. Ayrim o'quvchilar texnik vositalarga ega bo'lmasligi mumkin, bu esa ularning SI ilovalaridan samarali foydalanish imkoniyatlarini cheklaydi.

Shunday qilib, sun'iy intellekt texnologiyalari ingliz tilini o'rganishda ko'plab afzalliklarni taqdim etsa-da, ularning ba'zi cheklovlari ham mavjud. Shu sababli, sun'iy intellekt dasturlarini to'g'ri va samarali ishlatish uchun ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur.

XULOSA

Sun'iy intellekt texnologiyalari ingliz tilini mustaqil o'rganishda katta imkoniyatlar yaratadi. Bu texnologiyalar o'quvchilarga interaktiv va shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribalarini taqdim etib, tilni o'rganishni qiziqarli va samarali qiladi. **ChatGPT, Duolingo, Elsa Speak** kabi platformalar foydalanuvchilarga grammatika, talaffuz, so'z boyligini rivojlantirishda yordam beradi va o'rganish jarayonini osonlashtiradi. Sun'iy intellektning asosiy afzalliklari sifatida vaqtni tejash, individual yondashuv va doimiy mavjudlikni keltirish mumkin, bu esa o'quvchilarga mustaqil ravishda til o'rganishning qulay va samarali imkoniyatlarini taqdim etadi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalarining ba'zi cheklovlari ham mavjud. Ular inson o'qituvchilari kabi emotsional qo'llab-quvvatlashni ta'minlamaydi, va noto'g'ri ma'lumotlar yoki texnik muammolar ham yuzaga kelishi mumkin. Biroq, bu cheklovlarga qaramay, sun'iy intellekt yordamida o'rganish jarayonini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun to'g'ri vositalar va metodlarni tanlash juda muhimdir.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt ingliz tilini o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish uchun kuchli vosita hisoblanadi. Biroq, uning samarali ishlashini ta'minlash uchun o'quvchilar intizomli bo'lishlari, to'g'ri texnologiyalarni tanlashlari va doimiy ravishda o'z bilimlarini yangilab borishlari zarur. Mustaqil o'rganish uchun sun'iy intellektni to'g'ri va ehtiyotkorlik bilan qo'llash, til o'rganishni yanada muvaffaqiyatli qiladi.

FOYDALANILGAN MANBALAR

1. Duolingo. (2025). How Duolingo uses AI to help you learn a new language. Duolingo Blog. <https://blog.duolingo.com>
2. Elsa Speak. (2025). Using AI to perfect your pronunciation in English. Elsa Speak Official Website. <https://www.elsaspeak.com>
3. ChatGPT. (2025). How OpenAI's ChatGPT is transforming language learning. OpenAI Blog. <https://openai.com>
4. Grammarly. (2025). AI-powered grammar and style checker for English learners. Grammarly Blog. <https://www.grammarly.com>
5. Ginger Software. (2025). AI-powered tools for language enhancement. Ginger Software Blog. <https://www.gingersoftware.com>
6. Quizlet. (2025). Using Quizlet to build and expand your English vocabulary. Quizlet Blog. <https://quizlet.com>